

give Grunde for sin Mening, sagde han, at den høistbeskattede Femtedeel paa Landet valgte den mindre Halvdeel af Sogneforstanderskabet, men det var en Feil, thi de høiere Beskattede vælge jo netop den større Halvdeel af Sogneforstanderskabets Medlemmer. Det ærede Medlem forsvarede, at man i saa Henseende skulde blive ved det Nuværende, nemlig at Sogneforstanderskaberne skulle vælge Balgmænd, men han glemte, at det er den høiere beskattede Femtedeel, der vælger Fleertallet af Sogneforstanderskabet, og at altsaa hele den øvrige Bælgermasse i Sognet ved denne Valgmaade ingensomhelst Indflydelse har paa, hvem der skal være Balgmænd, eftersom den større Halvdeel er valgt af den høistbeskattede Femtedeel, der altsaa udgjør Aristokratiet i Sognet — jeg brugte dette Udtryk, da det efter min Overbeviisning passede — idet den bestemmer, hvem der skal være Balgmænd til Amtsraadsvalgene. Jeg benævner som Aristokrati og aristokratisk Alt, hvad der berøer paa Forrettigheder, hvad en mindre Deel har fremfor den øvrige Deel af Befolkningen; vi have en Levning deraf og desto værre en meget stor Levning. Med Hensyn til hvad den ærede Minister anførte har jeg ogsaa blot et Par Bemærkninger at gjøre. Den ærede Minister indledede sine Ytringer med en Betragtning over den lange Tid, der var medgaaet; førend Sagen var kommen til det Standpunkt, hvorpaa den nu staaer. Jeg kan ikke Andet end udtale, at Udvalget gjorde sig al mulig Umage for at faae Sagen hurtigt bragt til det Standpunkt, hvor den af den ærede Minister attraaede og af Udvalget ligesaa varmt ønskede Konference kunde finde Sted, men at der, saavidt jeg veed, hengik over tre Uger fra den Tid, vi i Udvalget vare belavede paa at have en Konference med den ærede Minister, inden den fandt Sted. Den ærede Minister bemærkede, at man vel maaskee med nogen Grund kunde fremkomme med Forslaget under Nr. 2, forsaavidt der var Tale om at danne nye Amtsraad; men det er netop det, jeg paastaaer her er Tale om, saavel med Hensyn til Omfanget af deres Myndighed, som med Hensyn til Omfanget af de Klasser, de skulle repræsentere. I to forskjellige Retninger, som

begge ere Hovedretninger, er det nye Amtsraad, der efter Loven skulle dannes, og det er netop paa Grund heraf, at jeg har deeltaget i at stille Endringsforslaget under Nr. 2. Jeg skal dernæst bemærke, at den ærede Minister har misforstaaet min Mening; naar han har opfattet det, jeg har udtalt, som om jeg havde sagt, at Rjbstæderne udgjorde et Aristokrati. Det har ikke kunnet falde mig ind at sige noget Saadant, og er jeg kommen til at sige noget Saadant, saa har det ikke været min Mening. Min Mening er den, at den Femtedeel af Bælgerne, som har faaet det Privilegium at kunne vælge den mindre Halvdeel, er et Aristokrati; det er en aristokratisk Ret, de have faaet, idet de, tilligemed samtlige deres Medborgere, først ere med at vælge den større Halvdeel af Borgerrepræsentanterne og dernæst ene for sig selv, som et Privilegium, vælge den mindre Halvdeel; det Privilegium have de, men kun med Hensyn til den mindre Halvdeel. Efter den ærede Ministers Forslag skulde Tallet blive lige, for at denne privilegerede Deel af Borgerne kunde vælge, ikke denne mindre Halvdeel, men den fulde Halvdeel eller med andre Ord Een mere ligeoverfor hele den samlede Bælgermasse, og jeg sagde, at dette var et Forsøg, der gik i aristokratisk Retning. Saaledes beder jeg fortolket, hvad jeg har kaldt Aristokrati. Forøvrigt har jeg ikke videre at tilføie, idet jeg ikke har hørt nogen Grund, ja ikke engang et Forsøg paa at angive nogen Grund, der skulde kunne omstøde det, jeg i mit første Foredrag anførte til Støtte for Forslaget under Nr. 2.

Indenrigsministeren: Jeg skal kun bemærke, at jeg mødte i Udvalget paa den Dag og til den Klokketime, da jeg blev anmodet om at møde, og da jeg paatog mig at udarbejde et nyt Forslag, var det særvidt senest 3 à 4 Dage derefter. Forberedelsen til Mødet i Udvalget var fra min Side fuldsærbdig paa Papiret, inden Rigsdagen traadte sammen.

Formanden: Rigsdagsmanden for Holbøel Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

N. Hansen: Jeg frasalder Ordet.